

NATIONAAL CONVENANT MKB-FINANCIERING *naar het beste mkb-financieringsklimaat van Europa*

- Nederland is in transitie. De samenleving moet verduurzamen en verder digitaliseren. Dat moeten we doen in een veranderende geopolitieke realiteit die additionele economische uitdagingen met zich meebrengt.
- Ondernemers zijn onmisbaar bij de transities, die vragen om innovatief vermogen van bedrijven en de mensen die er werken. De transitie van onze economie vraagt om stevige investeringen in onder andere in innovatie en duurzaamheid door ondernemers¹².
- Voor deze investeringen is een goed werkende financieringsmarkt essentieel, in het bijzonder voor het mkb. Het mkb is de ruggengraat van onze economie en werkgelegenheid (64 procent van de toegevoegde waarde en 73 procent van de werkgelegenheid in de business economy) en daarmee onmisbaar voor alle grote transities en de innovatieve oplossingen die nodig zijn. Het is cruciaal dat het mkb passende financiering kan vinden voor groei, vernieuwing en investeringen.
- *De basis hiervoor is uitstekend.* Nederland kent een rijk financieringslandschap: banken die het mkb-segment zo goed mogelijk bedienen, non-bancaire financiers waar steeds meer ondernemers terecht kunnen en er komt jaarlijks nog een veelheid van alternatieven en fondsen bij. Ook zien we meerdere publieke en private partijen die advies en informatie verstrekken. Toch is er nog veel ruimte voor verbetering zoals ook een recente benchmark laat zien³. Nederland kent nog niet het beste financieringsklimaat en dat is wel nodig voor de benodigde investeringen in de transities door het mkb.
- Als partijen in het Nederlandse financieringsecosysteem willen we via dit convenant de handen ineenslaan en een volgende stap zetten om financiering voor het Nederlandse mkb beter beschikbaar en bereikbaar te maken. Dit vanuit de overtuiging dat er in Nederland al veel puzzelstukjes aanwezig zijn om dit te doen, maar geen daarvan dé oplossing in handen heeft. We willen het financieringsecosysteem versterken door die stukken bij elkaar te brengen en meer volume te geven. Door te werken aan betere verbindingen kunnen we het verschil maken.
- Dit convenant biedt een platform waarmee partijen werkende weg de issues bespreken die we moeten aanpakken om in Nederland het beste mkb-financieringsklimaat van Europa te krijgen. Partijen gaan in ieder geval aan de slag met de volgende onderwerpen:
 1. **Zorgen voor een meer gevarieerd (publiek/privaat) en toegankelijk financieringsaanbod:**
Partijen leggen daarbij nadruk op de vermogensbehoefte tot 1 miljoen euro in het mkb. Daar ligt de grootste uitdaging. Met betrekking tot kredietverlening wordt vooral een onvolledig vervulde financieringsbehoefte geconstateerd bij bedragen tot een kwart miljoen euro. Het is van belang daarbij te kijken naar mogelijkheden om het eigen vermogen te versterken, de non-bancaire financiering te versterken en Europese middelen beter te benutten. Ook laten partijen zich inspireren door de werkwijze en instrumenten van National Promotional Institutions (NPI's) in andere landen, zoals KfW in Duitsland, British Business Bank in het Verenigd Koninkrijk, PMV in Vlaanderen en BpiFrance in Frankrijk.

¹ 60 procent van de investeringen wordt door bedrijven gedaan.

² Uit de MKB-impacttoets Klimaat (2020) bleek dat de investeringsopgave voor het mkb als gevolg van het Klimaatakkoord tot 25,7 miljard kan oplopen. Ontwikkelingen sindsdien maken dat dit bedrag waarschijnlijk nog veel hoger zal uitvallen.

³ [://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/09/29/kamerbrief-mkb-financiering](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/09/29/kamerbrief-mkb-financiering)

2. **Zorgen voor meer transparantie en betere vindbaarheid:** Partijen zetten zich in om de steeds diverser geworden financieringsmarkt zo transparant mogelijk te maken. Partijen ondersteunen daarbij het inrichten van een **financieringshub zoals aangekondigd door de minister van EZK**. Via deze hub kunnen ondernemers onder meer een centraal overzicht vinden van geaccrediteerde financiers en adviseurs en van alle financieringsvormen. Om de kans op financiering voor ondernemers te vergroten, spreken financiers en adviseurs een werkwijze af over onderling doorverwijzen (uiteraard altijd met instemming van de klant). Dit kan zijn doorverwijzen naar een andere financier, een financieringsadviseur of de hub.
3. **Verdere professionalisering:** Partijen spannen zich in om de kwaliteit van intermediairs die zakelijk financieringsadvies geven te verbeteren. Het moet een beroepsgroep worden die voortdurend streeft naar kwaliteitsverbetering en het realiseren van de best mogelijke oplossing voor de klant en die transparant en integer is. Uiteindelijk streven is een breed gedragen keurmerk voor zakelijk mkb-financieringsadvies. Ook onderzoeken partijen hoe zij gezamenlijk kunnen bijdragen aan de financiële educatie van ondernemers.
4. **Verbeteren data over én voor mkb-financiering:** Partijen onderzoeken de mogelijkheid om tot één nieuwe uniforme dataset te komen over de totale kredietverlening aan het Nederlandse mkb. Ook spelen data een rol bij het verstrekken van kredieten. Als banken en andere financiers beter toegang hebben tot ondernemersdata, dan verloopt de aanvraag soepeler. Partijen gaan op basis van goede voorbeelden uit het buitenland onderzoeken hoe zij de beschikbaarheid van financiële data voor financiers kunnen verbeteren. Bij het uitwisselen van data zullen de wettelijke regels (waaronder privacyregels) in acht moeten worden genomen.

Met dit convenant pakken betrokken partijen hun rol binnen het financieringsproces van het mkb en zoeken zij de verbinding op om samen het beste financieringsklimaat van Europa te creëren. Deze ambitie van het convenant zal operationeel worden gemaakt in een aantal concrete en meetbare indicatoren, die behulpzaam zijn bij het monitoren van de voortgang van het convenant.

Partijen zien dit convenant, dat loopt tot 2030, als een startpunt en het zal na de formatie worden herijkt. We nodigende overheid uit dit convenant te ondersteunen. Dit kan op de volgende manieren:

- Om de samenwerking tussen partijen te bevorderen, is regie op het proces van belang. Partijen vragen de minister van EZK daarvoor een speciale gezant mkb-financiering aan te stellen. Deze zorgt voor verdere voortgang in het proces en kan inzichten voorleggen aan formerende partijen ter ondersteuning van een nieuw kabinet.
- In de Tweede Kamer is een aantal moties en een amendement met betrekking tot mkb-financiering aangenomen (amendement microkredietregeling verduurzaming mkb, motie tot onderzoek nieuwe versie van de durfkapitaalregeling, motie verkenning noodzaak fonds ter versterking eigen vermogen mkb). Partijen vragen de minister van EZK deze moties met spoed uit te voeren en in het kader van dit convenant te bespreken.
- Zowel Invest NL als Invest International kunnen een belangrijke rol spelen in de versterking van het financieringsecosysteem. Dit kan wel betekenen dat het mandaat van deze instellingen moet worden verruimd, waarbij deze organisaties additioneel aan de markt opereren.
- Het ministerie van EZK kent verschillende instrumenten ter ondersteuning van financiering van het mkb. Deze grijpen allen aan op verschillende knelpunten in het financieringssysteem. Het IBO Bedrijfsfinanciering zal meer inzichten opleveren over de effectiviteit van verschillende instrumenten. We vragen het ministerie meer vanuit de knelpunten te kijken

naar de verschillende budgetten voor deze regelingen in plaats van te werken met vaste budgetten per regeling ('ontschotten').

Tot slot:

Ondertekening van dit convenant bevestigt de intentie van partijen op de voor die partij relevante onderdelen van het convenant. Vanzelfsprekend gelden bestaande wettelijke kaders (waaronder regelgeving m.b.t. toezicht en mededinging⁴) en verantwoordelijkheden van individuele partijen jegens klanten. Partijen zetten hiermee een stap om in samenwerking de financiering van het mkb-bedrijfsleven te verbeteren. Hands on en onder regie van een gezant zullen partijen werken aan gezamenlijke oplossingen.

Dit convenant is niet afdwingbaar. Partijen, mkb-ers en anderen kunnen op dit convenant of van afspraken die daarmee samenhangen, bij een rechter geen beroep doen en ook niet rechtstreeks bij partijen.

⁴ Bij nadere uitwerking van de concrete onderdelen (onderdeel 2, 3 en 4) uit het convenant zal er een mededingingsrechtelijke analyse gedaan moeten worden. Aan de afspraken in dit convenant kunnen geen rechten worden ontleend.

ONDERTEKENING NATIONAAL CONVENANT MKB-FINANCIERING

Datum: 16 november 2023

Koninklijke Vereniging MKB – Nederland

Nederlandse Vereniging van Banken

Stichting MKB Financiering

Qredits

Invest NL

Invest International